

DEBRECZEN

A DEBRECZENI FÜGGETLENSÉGI ÉS 48-ASPÁRT HIVATALOS KOZLÖNYE.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Helyben: Félévre 6.— kor., negyedévre 3.— kor.
Vidéken: Félévre 9.— kor., negyedévre 4.50 kor.

Felelős szerkesztő:

Dr GÁL ZOLTÁN.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:

Dégeniöld-tér 2. szám. — Telefon 412. szám.

Egyes szám ára 4 fillér.

A paraszt.

Debrecen, augusztus 3.

Novák Jánost, a sandi paraszt-követet nevetni való figura gyanánt kezelte most az egész sajtó. Nem azt nézték, amit mondott, hanem azt, hogy milyen cifrán mondta, amit mondott. Ugy, mint ahogy a paraszt rendszeren beszélni szokott, ha az urak előtt nagyon ki akar tenni magát. Nem jó szokás ez, nem is szép, de semmivel se ostobább, mint mikor az ur azzal mutogatja uri mivoltát, hogy nem magyarul beszél. Tessék elhinni, hogy az urak még bolondobbak tudnak mondani, mint a parasztok, — csak hogy ők azt sokkal nagyobb természetességgel tudják cselekedni.

Pedig nem kell a parasztot ki nevetni a torz beszédjéért s ha Madarász apó máig is országlászlati észlésetnek hívja a politikát, nézzük el Novák Jánosnak, hogy országsajtónak mondja a bankóprést, azért, hogy a nemzet zömgerincének nevezi a kisbirtokososztályt, lehet, hogy ő jobban ismeri ennek a nyavalyait és különb flastromot is tudna rá, mint akármelyik nagy-

ságos és méltóságos padtársa. — A lapokból ezt nem lehetett ki venni, mert a lapok csak figuráltak a paraszt-követet, mint annak idején Makkai Zsigával s csak a cikornyázati szósodorintmányait gombostűzték ki az olvasók számára. Pedig a Novák beszéde sokkal nagyobb figyelmet érdemel, mint némelyik vezérlőpolitikusé s több egészséges gondolat van benne, mint amennyit egy-egy kötet országgyűlési naplóban talál az ember.

Csak taláalomra kapjuk ki, amit a kivándorlásról mondott. Több liberálisizmus van benne, mint három anketben. Azt mondja, hogy a huszadik században már nem szabad korlátokat vetni a tisztességes cselekvési szabadság elé. Annál kevésbé, mert a hazaelhagyás és hazavesztés fogalma sem mindig azonos a kivándorlással. Azok a tótok, akik sok millió koronát hazaküldöztek már tengeren-tulról, Amerikát csak ideiglenes kenyérkereső telepnek tekintik. S ha sokan ott ragadnak is meg, a Lévy báró zakopcei esete mutatja, — hogy sokan vissza is jönnek. Nem is ebben rejlik a kivándorlások szomorúsága, hanem abban, hogy az alföldi dus

mezőkről is kivándorol a magyar paraszt, mert számára nem termelnek elegendő kenyeret.

Az a magyarság, mely nem ismeri az egykét, szaporodik, de a föld nem szaporodik s azért kénytelen kirajzani, mint a méh a szűk kasból. Kisded földje mellett ott terülnek el óriási tagokban a latifundiumok, itt hitbizományok, — amott holtkez-birtokok. S belőlük nem hogy örök földet szerzhetne, de még bérletet is gyakran csak úgy szerezhethet, ha a gazdasági uzsora rabszolgájává szegődik. Az a földéhség, amelyet annyiszor gunyolnak a jóllakottak és megerősödöttek, nem olyan bűn, mint amilyennek mondják. A munkás embernek becsületos uton való vagyonszerzését nem tartja vétéknek senki, mert csak a paraszt vétkezik, — mikor a haza rögeivel egy-két darabot örökül akar megszerezni? Nem szidni való gyarlóság ez, dícsérendő erény.

Ha igaz, hogy akié a föld, azé az ország: akkor a magyar haza földje a magyar nép kezében van a legjobb helyen. S az állam csak azzal állhatja meg a kivándorlást, ha a magyar alföldet a magyar nép kezére juttatja, törvényesen és jo-

A pokol.

Irta: Kanizsai Ferenc.

A fehérre meszelt iskolateremben a kis fiúk tágrafeszült szemmel figyeltek, még a gézengúz Szélpál Vince is annyira odafigyelt a tisztelendő ur előadására, hogy merő szórakozottságból kiengedte markából a cserebogarat, mely aztán zugva-döngve repült ki a nyitott ablakon és eltűnt valahol a bőlíngató akáclobok, meg a kék égboltozat között, talán épp hazarepült, a cserebogár-fiókákhoz, akik már sirdogáltak, hol marad oly sokáig az apjuk; csak nem érte baj? Lehet különben, hogy a cserebogáreresztés nem szórakozottságból, hanem szándékosan történt; a gézengúz Szélpál Vince szívét talán megpuhitotta a tisztelendő ur kegyes beszéde és mert Szélpál Vince látta, hogy senki sem sandít rá, mindenki a tisztelendő urra figyel, egész bátran cselekedett jót, anélkül hogy kinevetnék érte, anélkül, hogy szégyenkeznie kellene miatta. Lehet, mondom, hogy így történt a cserebogár csudálatos szabadulása, mert némely gyerek nagyon jó, de csak titokban, mintha szégyen volna jónak lenni. Hát van ebben valami, van bizony, nemcsak gyerekeknél, felnőtteknél is, ámde most ne erről beszéljünk, hiszen egyébről van szó. Mondom, még a Szélpál Vince is figyelt, a száját és a markát egyszerre nyitotta

ki, így a cserebogár boldogan menekült az óriás tenyérbörtönből — ellenben egy légy beröpült a nagy szájabarlangba és lenyelődött. Ami nem olyan nagy baj, hittanóra után a Vince gyerek édes akácfa-virágot evett rá salátának. (Sohse tudhatni, mitől hizik a gyerek. Egy adag légy, akácvirágsalátával, többet használ, mint a csukamájolaj, amit a doktor sürget.) A Szélpál Vince tehát annyira figyelt, hogy eleresztett egy cserebogarat és lenyelte egy legyet, de mégsem ő figyelt legjobban, hanem Pali, már mint Kávay Palkó, a községi jegyző fiaeskája.

Mert a tisztelendő ur esuda érdekes dolgokról beszél. Még pedig a pokolról, az örök kárhozatról, hogy ottan örökös tűzben égnek a kárhozott gonoszok lelkei és nincs onnét szabadulás. Hogy forró szurokkal teit üstökbe úgy mártogatják ott az emberek az ördögök, mint ahogy például más jótételek kiflit mártogat a kávéba.

Kávay Palkó elkezdett szaporán hunyorgatni a szemével.

A tisztelendő ur azonban ugyancsak benne volt abbeli igyekezetében, hogy a vásott kis fickóknak végérvényesen kedvüket szegje a pokolba való törtétestől és hát különbnél-különb eseteléseit adta azoknak a szórakozásoknak, mikkel az ördögök üzik unalmukat, természetesen a kár-

hozott lelkek bőrére. Elmondta, hogyan húzzák tüzes nyársra a fősvényt, hogyan tépik ki izzó harapófogóval a bazugok nyelvet és elmondta mindazokat a csiklandós dolgokat, amiktől a pokolbeliek foga egy esikorog, mint a kifizetetlen eszima, vagy mint a kenetlen ajtó.

Kávay Palkó, pedig már hat éves, a sors e furesaságairól világeletében most értesült először és gondolta magában, ejnye-ejnye, elég nem jól van, elég disznóság, hogy pokol is van a világon, de azért türe a meg-hökkenésnek szívére zuhanó pörölyütéseit; türe, csak egy kiesit még szaporábban pislogott a szemé, ijedtében pedig, vagy csupa szórakozottságból a szájába kapta a hüvelyujját és szopta, szopta, szopta keservesen, mint valamikor regen, ezelőtt egy évvel, amikor mindig azzal fenyegették, hogy jön a szabó az ollóval és nyikk-nyakk, levágja az ujját.

A tisztelendő ur a lehető legkimerítőbb képet vázolta a pokolról. Elővette reverendája zsebéből terjedelmes babos keszkenőjét, belerombitált az orrával, aztán a zsebkendő összehajtottá, visszadugta a reverendájába, egyet köhintett, — még egyet köhintett és folytatta a pokol ismertetését ilyenképpen:

— És kis fiuk, van a pokolban, a falon, egy óra. Láttatok már fali

Megnyílt Fehér J. Új butor nagy áruháza ahol meglepő olcsón és jól lehet vásárolni izléses kiállítású butorokat.
DEBRECENBEN, Hunyadi-u. 17. sz. A nagyvasuti állomás közelében.

gosan megváltván a latifundiumokat és hitbizományokat, hogy virágzó kiscgazdagságoknak adjanak helyet.

Ezeket mondja a dunántúli paraszt-követ és szeretnénk tudni, mi ezeken a nevetnivaló. A képviselőházi naplóban a beszéd szövegében tömördek „derültség“ tarkálják s ennél jobban semmi sem jellemzi ezt a parlamentet, amely a magyar paraszton csak nevetni tud.

Valahogy az 1514-iki országtanács jut az eszébe az embernek. Az, amelyik a Dózsa György forradalmát megelőzte.

A parlament munkarendje.

Sombaton még egy formális ülést tart a képviselőház, amely után szeptember huszonhatodikáig elnapolta magát. A szünet után első sorban a delegációkat választják meg, s ennek ülészakára a Ház újabb szünetre megy. Azután napirendre kerül a közös bank szabadalmának meghosszabbításáról szóló törvényjavaslat s még az ősszel, illetőleg jövő évi költségvetést is. Egyelőre ez a parlament munkaprogramja, de ezalatt az idő alatt még több törvényjavaslatot fog a kormány benyújtani. Ezeket a javaslatokat most készítik elő az egyes minisztériumokban. Így a miniszterelnökségen bosnyák annexióról csinálnak új törvényt, a belügyminisztériumban — állítólag! — már dolgoznak a választói reformon, a kereskedelmi minisztériumban a fehér foszfor használatának eltiltásáról készült törvényjavaslat s számos közlekedésügyi reform között a Duna-Tisza csatorna foglalkoztatja a minisztert, a pénzügyminisztériumban az új adótörvények módosítását készítik elő, a kutaszminisztériumban a katolikus autonómiairól készülő törvényjavaslat kerül befejezésre, az igazságügyminisztériumban több novelláris módosítás készül, a földművelésügyi minisztériumban pedig nagyszabású telepítési tervezet van munkában. Ezeket a javaslatokat egymásután fogják benyújtani. Időközben, ha a tárgyalások a közös hadügyminisztériumban befejeződnek, a honvédelmi minisztérium az új véderőtörvény is benyújtja. A kormány

tehát elég munkát tervez, de viszont az is bizonyos, hogy ezek a javaslatok különösen a közös bank szabadalmának meghosszabbítása és a véderőtörvény egyáltalában nem lesz alkalmas a nemzeti érzés és az ország érdekének kielégítésére.

A városi muzeum gyarapodása.

Debrecen város muzeuma a velünk közölt hivatalos kimutatás szerint április 1-től július 31-ig ismét örvendetes módon gyarapodott, különösen a közönség adakozásából. Ugyanis a muzeum a megnevezett idő alatt következőktől kapott ajándéktárgyakat:

I. Könyv- és kéziratár számára ajándékoztak: Aisófehérmegyei muzeum (Gyulafehérvár), Baresa Mihály (Biharudvari), Beck Károly (Leipzig) a pozsonyi természettudományi társulat kiadványait, Bessenyei Széll Farkasné (Budapest) 25 db. történelmi könyvet, Debrecen város könyvnyomdája 89 db. saját nyomtatványát, Debreceni munkás gimnázium és fémipari szakiskola.

Délmagyarországi muzeum-egyesület, Engesszer József Komlóssa Miklós utján 19 darabot, Felsővályi Nagy Vilma, Fésüs Csutorás-Késés ipartársulat 11 db. okiratot és jegyzőkönyvet, Hermann Ottó (Budapest), Jóna András (Nyiregyháza) Komáromy Antal, Lőfkovits Arthur, Országos Iparművészeti Muzeum (Budapest), özv. Sepsy Dezsőné és Gayer Pálné (Vejk) nagyatyjoknak, Balogh Péter püspöknek 102 db. kéziratát, 85 db. oklevelet, 2 db. könyvet, Székely muzeum (Sepsiszentgyörgy), Tóth András szobrász, Kis Orbán és Kos régi debreceni családokra vonatkozó 360 db. okiratot, 5 db. kéziratot, 55 db. nyomtatványt, végül a veszprémmegyei muzeum.

II. Régiségeket ajándékoztak: Alföldi takarékpénztár 14 db. vas, bronz, csont és anyag tárgyat, belvárosi rendőrkapitányság Rác Kalmán munkás leletjét, XVII. századbeli magyar szabját, özv. Bessenyei Széll Farkasné (Budapest) 15 db. bronz, vas és

agyag tárgyat, Botos Lajos lakatot, Debrecen város tanácsa a színházi ruhából 40-es és 50-es évekbeli katonai csákókat, sisakokat, melvörtet, régiebb vaskesztyűket, különféle kardokat, pártákat, fejkötőket és a debreceni bandériumnak Rákóczi Ferenc meg a bujdosók hamvai temetésekor használt lobogóját.

Fényi Mihály (Konyár) anjoukori sarkantyut és fából faragott pelikán madarat, mely a XVIII. századtól fogva 1881-ig a konyári ref. templom katedróján állott, fésüs-, csutorás-, késes ipartársulat 8 db. különféle cőhbéli felszerelési tárgyakat, Holländer Dezső dr. római csont kanalat, Kálmán István öreg rézgyűszüt, Légszeszgyár igazgatósága és Csesszia Péter munkás, Kaltnecker István szerelő Piac-utcán talált vasból való régiségeket, köztük XVI. század elején vagy XV. század végén készült jó tartású bárdot, Haty Kálmán régi csizmapatkót, özv. Sepsy Dezsőné és Gayer Pálné nagyatyjokról, Balogh Péter püspökről maradt empire izlésű két szekrényt s a vaskoronarend lovagkeresztjének aranyból csinált mását, özv. Simonffy Béláné néhai Simonffy Imre polgármester ezüstből vert értékes emléktárgyait, u. m. mérleget, tintatartót, gyümölcsöstálat, koszorút, két emlékalbumot és két diszpolgári oklevelet, Szűcs Mihály (köntöskert) nemzetőri bór-pisztolyt.

Erem és pénzgyűjtemény számára különféle hazai és külföldi pénzeket s érmekeket ajándékoztak: Debrecen város tanácsa Zichy Géza gr. bronz plakettjét; Tagyab Miklós munkás 3, Kellermann Arnold (Biharudvari) 17, Kónya László 1, Nagy László tanuló 1, Rác András 1, (Antoninianus), Roskovicz Arthur 1, (Hadrianus ezüst dénárát) Suchan Rezső 39, Stern Jenő 1, Tóth András (Homokkert) 1, Weinberger Vilmos 1, Vitárius Sándor 1 drbot.

IV. Néprajzi tárgyakat ajándékoztak: Bartha Vencel régi tányért, özv. Bessenyei Széll Farkasné (Budapest) 98 db. pásztorélet körébe vágó tárgyat, mézes-kalácsformákat, agyagtárgyakat stb. Héczei Szabó István bányászmeceste és konyha acélt; Ko-

órát? Nos, a pokiibeli óra mindig jár, de a mutatója még sem mozdui és az óra mindig így ketyeg: „Tik-tak, sohasem. Tik-tak, sohasem”.

Kávay Palkó ezt már nem állta ki. Sok, ami sok. Sirva fakadt és se szó, se beszéd, kiugrott a padból. Ki az ajton, futott, mint a nyul, meg sem állt hazáig. Közben a könyvei potyogtak.

Othon be egyenest a hálószobába, ott is az ágy alá. Biztos hely. Mikor el akarják fenekelni, mindig ide menekül. Itt az ágy alatt Nagyszombat estvéjén is, föntámadáskor, mert akkor mozaragjuk durrogtak a templomudvaron és ő — hiába minden magyarázat — meg volt arról győződve, hogy törökök ágyuznak. Biztos kis hely ilyenkor az ágy alatt lapulni, kivált ha tarsi is akad a Linda kutya szemelyében, amely — mi tagadás benne, legálabb az agyudörgéssel szemben — cőppet sem bátrabb kis gazdájánál.

A pokol rémképei elől is, melyek élenken rajzottak, szinlettek és fokozódtak képzeletében, im az ágy alá menekült. Linda, amely éppen csóvalta a farkát, mindjárt a legrosszabbra gondolt, szűkölve csapta be lába közé a farkát, bekullogott az ágy alá kis gazdája mellé és remegett, nyőszörgött. Főtek hát mindketten.

Palkó, mint ilyenkor mindig, dacára fé-

lelmének, szemügyre vette az ágy alatti világot, ami a Panna szolgáóleány hanyagságából jelentősen különbözik a padló egyéb részétől. Eltekintve attól, hogy az ágy alatti padló nincs fevikszelve, hasadékaik között különös, pokhaló vagy inkább moszatszerű anyag tartható, a vastag porrétegbe a mutatoujjal abrakat lehet rajzolni, de azonkívül szivarvégek és cigarett csutkak tarthatók, amiket Palkó papája bizonyos következetességgel hajti a padlóra és amiket onnan a Panna még több következetességgel sópor az ágy alá. Vajmi böcsen rendezte be a természet, hogy a haziaszonyok nem látnak az ágy alá, oda csak a kutyák, macskák, meg az apró kis haszontalan fickócskak és hölgyecskék látnak.

De még különösebb dolog az ágy alól a külvilágba nézni. A hivatásos megfigyelők: írók és bölcselők vagy az íróasztal mellől, vagy a kaveház ablakából fürkészik a világot. Ez nem lehet teljes foglalatja a megismerésnek. Hat az ágy alól való perspektíva, az semmi? Irtok gyerekeknek és gyerekekről és mégsem az ágy alól nézitek a világot, kuyia-perspektívából? Ahonnet az embereknek a fejük sem látszik, vegelathatlan nagy torony valamennyi és csak a cipőjük érdekes, az a fontos, arról felismerne-tők. Így szemlélődővén Pál, még mindig könyező szeme egy pár icinke-picinke topánt

látott a távoli horizonton, a szekrényénél, sőt a zongora kerek lábánál is messzebb, majdnem a küszöb gyékényen botorkálni.

— Trézsi, Trézsi — suttogta a cipőknek és a kis cipők megértették a hívást, szaporább kopogással az ágyhoz baktattak.

— Mit akarsz, Palkó?

— Gyere ide az ágy alá. Mesélek valamit. Tudod-e, hogy mi a pokol? Nem? Majd elmondom. Most mesélte a tisztelendő ur.

Trézsi, a Palkó kis huga, szintén bebujt az ágy alá. És Palkó elmagyarázta neki a poklot, el nem felejtve arról az óráról, mely így ketyeg:

— Tik-tak, sohasem! Tik-tak, sohasem!...

Trézsi is megszeppent. Ő is sirva fakadt. Linda kutya, mit tehetett egyebet? látva kis gazdája és urnője szomorúságát — szerényen, de résztvevőleg szűkölt.

— Eztán jók leszünk, Trézsi! Mert aki rossz, az pokolba kerül.

A ket apróság szivszorongva kuporodott az ágy alatt. Es megvert kiskutyákhoz hasonlatosan, riadtan kémlelték, ebből a kutya perspektívából a láthatárt — nem nyílik-e ki hirtelen az ajtó és nem jön-e az ördög?

Wacha Róbert modern **hisztitő intézete**
a jövő heten üzemét megkezdi.

vác Kálmán (Buharudvari) kanászbaltát; Ismeretlen polgárosszony eszti ke vasat, Páskandy József régi cseréppipát; Szőke Károly (Biharudvari) nádvágháshoz való és gazdasági eszközöket, Tóth Márton (Biharudvari) ugyanolyan eszközöket.

V. Szépművészeti tár számára általában véve igen becses ajándékokat kapott ezen aránylag rövid idő alatt a muzeum. Debrecen város tanácsa átengedte Ófelségének Piáki által 1852-ben festett életnagyságú képét, valamint Thaly Kálmánnak Pálffy József által festett ugyanolyan nagyságú képét. A muzeumok és könyvtárak országos főfelügyelősége Ófelségének a Hortobágyon keresztül utazását ábrázoló Bigand-féle festményt ajándékozta a muzeumnak; az országos szépművészeti muzeum pedig Domokos Márton debreceni főbíró (1735—1765.) és unokája Domokos Lőrinc portraiteival gyarapította muzeumunkat. Tóth András, szobrász a jászberényi Lehel kürt hű gipsz másolatát, Fejértóy Istvánné, Pető Sándorné, Fazekas Éva debreceni polgárosszonyok olajfestésű arcképét ajándékozta.

Petőné 1848-ban arannyal-ezüsttel gazdagon himzett zászlót, mely most muzeumunknak egyik ékessége, ajándékozott volt a debreceni gyalog őrseregnek. Többek adakozásából megfestette muzeumunk néh. Oláh Károly mellképét. A városi kiadóhivataltól gróf Teleki László festett családi ciméret kaptuk.

Vétel után is több régiséget, néprajzi tárgyat szerzett a muzeum. Ásatások szám szerint keveset eredményeztek. Azonban dr. Pósta Béla egyetemi tanár, archeologus, muzeumi országos felügyelő véleménye szerint az Alföld őskori települési történetére nézve nagyfontosságúak a hortobágyi Pipás nevű egyik halomban és Papegyházán talált kőkori zsugorított csontvázak. Az ajándékozónak lapunk után is köszönetet mond a muzeum őr.

A hajduszoboszlói egyház presbiteriuma pedig megőrzés végett letétül átengedte a muzeumnak a XVII. század első felében készült gerezdes ezüst urasztali poharát, amelyért muzeumunk használatra ezüsből hasonló alakú modern poharat csináltat a szoboszlói gyülekezetnek.

Debrecen nimródjai.

Debrecen város tanácsától 1910—1911. évekre vadászengedélyt váltott:

Hézei Szabó László, Várkonyi Antal, Dudinszky Miklós, Szőgyény János, Kulin Imre, ifj. Kulin Imre, Kulin István, Pókai József, Mititzky István, Pásztor István, Buday József, Benze Mihály, Horváth József, Novak Aladár, Bartha Ferenc, Borzsovay Jenő dr., Kolonics Sándor, Tóth Lajos, Langer Ferenc, Darvai Rezső, Mikó Lajos, Haranghy György, Dolnik József, Neudert Richárd, Horváth Mihály, Molnár Lajos, Békési Gábor, Vajda Imre, Osgyáni Gyula, Bodnár Lajos, Bak László, Kulcsár Endre, Killer Viktor, Marburg Kornél báró, Hzelmezky János, Medgyasszay József, Keresztessy István id., Keresztessy István ifj., P. Nagy Zoltán, Vargha László, Horváth Ferenc, Popovics Gyula, Szücs Géza dr., Szunyogh Sándor, Balogh János, Sívágó József, Veszprémy Zoltán, ifj. Veszprémy Zoltán, Losonczy Almos dr., Cseley Gyula, id. Kegyes Ferenc, ifj. Kegyes Ferenc, Harsányi István, Szilágyi Bálint, Fűvessy Lajos, Winkler Jenő, Patay Lajos, Schmatzer János, Dézsi Imre, Bay Bertalan, Gálbory Sámuel dr., Kövendy Domokos, Stein László, Gerőcz József, Hutiray József dr., Nágel Sándor, Truk Miklós, Herkely Gyula, L. Kovács Tibor, Fischer Mihály, Losonczy J., Lajos István, Szalay József, Szalay

Pál, Torma Lajos, Széll Géza, Széll Gézáné, Péchy Tibor, Mráz Ferenc, Békéssy István, Pfeiffer Gyula, ifj. Váradai Mórítz Bertalan, Kaszó János, Rásó István, Dankó Imre, Molnár György, Klein Mihály, Varga János, Bardol Gaszton, Klár István, Dobza Zoltán, Uelich István, Török Elemér, Nagy Zsigmond, Steinfeld István, Roze I. Coombs, Orosz Sándor, Ethei László dr., Juga Gy., Polgári I., Polgári Mihály, ifj. Pajer József, Rásó János, Kulcsár Sándor, Csóka Sámuel, Markovics Gyula, Bányai Péter, Bagi Viktor, Czákó Zsigmond, dr. Biczó Gyula, Szunyogh Rudolf, Rotharidesz Gábor, Gass Gyula, Möldner József, Gergely Kálmán, Buttykay Tibor, Buttykay Ferenc.

!! Előzékeny és szolid kiszolgálás!!

Telefon 317. Telefon 317.

Diszlevélpapírok. Elegáns névjegyek dombornyomással

Nyomatványok, üzleti könyvek, irodai berendezési cikkek izléses, kivitelben és olcsó árak mellett vásárolhatók

CSILLAG ARTHUR

könyv- és papirkereskedésében a VÁROSHÁZA épületében.

Robbanás a Szent Anna-utcán.

Négy sebesült.

Debrecen, augusztus 3.

A Szent Anna-utcán tegnap délután robbanás történt, amelynek következtében ketten súlyosabban s ketten könnyebben sebesültek meg. Az egyik súlyosan sebesült egy kilenc éves kis leány, akit egy gondatlan kocsis vitt a szerencsétlenség színhelyére.

Nagy Béla Jókai-utcai kereskedő megbizta Schmidt György kocsist, hogy a piarista főgimnázium épületében levő Csanak-féle pincéből egy hordó bort szállítson el. A kocsis felpakolt szekere egy csomó kis gyereket, meg egy üres hordót s hajtotta a pince elé.

A pincébe besereglettek a kocsisal együtt a gyermekek is. Némethy József gyertyával bele akart nézni a kocsis által hozott hordóba, amikor a lángtól meggyuladt a hordóban lappangó gáz. Óriási dördülés hallatszott. A hordó szétpukkant, messze vetve a dongadara-bokat.

Némethy József pincemester jobb keze fejét a kicsapó láng őszegegette, Tóth Eszter kis lány a

lában kapott súlyos sebet, könnyebb sérülést kaptak Schmidt György kocsis és Nagy Béla kereskedő.

A színhelyre kivonult Kiss József rendőrfogalmazó jegyzőkönyvet vett fel. A rendőrség megindította a vizsgálatot, hogy a szerencsétlenségért kit terhel felelősség.

Ehrlich csodaszere Magyarországon.

Az első nyilvános beszámoló a kísérletekről.

— augusztus 3.

Ehrlich és Hata professzorok zseniális felfedezésével, amely a betegek millióiban keltette föl a reménység szikráját, az egész világ szakköréi kísérleteznek már. Magyarországnak két fóruma van, amelynél Ehrlich tanár egyenes utasítása alapján kiváló orvosok végzik a kísérleteket. Budapesten a Dermatológiai intézet bőrgyógyászati osztályánál folyó építkezések hátráltatják az intenzív kutató munkát. Kolozsvárt azonban a nagy hírű tudós, Marschalkó Tamás dr. klinikáján már hetek óta folynak az egész országot érdeklő kísérletek. Most végre megtörtént az első nyilvános beszámoló a kísérletek eddigi eredményeiről. Előkelő orvos tanárok előtt Marschalkó dr. beszámolt a csodás szernek Kolozsvárt konstatált gyönyörű eredményeiről. A beszámoló egyben fényes cáfolata a prágai orvos-egyetem feltűnést keltő nyilvános féltékenység szülte ukázának, amelyben Ehrlich szere ellen foglaltak állást.

Marschalkó professzor legelőször is vállalta az összejövetel célját. Voltaképpen egy orvosi szakülés lett volna a hivatalos fórum, amely előtt beszámolhatott volna a nagyfontosságú kísérletek eredményéről, mivel azonban a nyári szünet miatt a beszámolót szeptemberig kellett volna halasztania, viszont a kérdés annyira fontos, hogy magától kívánja a szakkörök nyilvánosságát, ezt a módot választotta a beszámolásra dr. Purjesz Zsigmond javaslata nyomán.

Az első oltások még erős fájdalommal jártak. Később azonban a németországi kísérletek során feltalálták a fájdalommentes oltási módszert. Marschalkó professzor személyesen járt Frankfurtban és Berlinben és a rendkívül hasznos tanulmányút eredményeképpen most már Kolozsváron is fájdalommentesen oltanak. Az Ehrlich-szer új oltási módszere ugyanis az, hogy a port kálilugban oldják, aztán kiesapják és neutralizálják. Az így oldott szerrel való oltás nem okoz fájdalmat.

A kolozsvári dermatológiai intézetben eddig 26 esetről kísérleteztek az Ehrlich-szerrel. Összesen 27 oltás történt, amennyiben egy beteget kétszer is beoltottak. A 26 beteg közül 14-et a professzor be is mutatott a hallgatóságnak. Az Ehrlich és Hata tanulmányával folytatott kísérletek azt igazolják, hogy a szóbanforgó találmány egyenesen szenzáció. A 26 eset közül kétfőben nem lehet csupán gyógyulást konstatálni, a többi esetek gyönyörű eredményel jártak. A kezdeti vérhaj és harmadlagos vérhaj eseteiben különösen megbecsülhetetlen az új szer, a harmadlagos vérhaj egy speciális megnyilvánulásánál, a papuláni kiütéseknél pedig egyenesen bámulatos. Érdekes, hogy a vérhajnak éppen ez a formája állott ellen a legmakacsabbul a higanykezelésnek. Nagy előnye az új szernek, hogy míg az eddigi szerekből 30—40 köbcimétert kellett befelecsendezni, az Ehrlich-szerből elég három-négy. A kolozsvári kísérletek két különösen érdekes eredményt tudnak felmutatni. Az egyik egy 30 éves dési gépész, aki a nyakcsigolya-vérhaj miatt nem tudta mozdítani a fejét. Este beoltották, reggelre a fejét minden fájdalom nélkül pompásan tudta mozgatni. A másik egy 18 éves leány, akinél a vérhaj jellegzetes fekélyei a beoltás után oly gyorsan fejlődtek vissza, hogy az orvosok alig mertek hinni a szemüknek. Ha a reményeink — mondotta végül Marschalkó — vég-

leg be fognak teljesedni — akkor ez a találmány a legnagyobb valami, ami az orvostudomány terén történt. De ha a remények nem teljesednek is, csak az eddigi eredmények maradnak, Ehrlich akkor is érenél maradandóbb emléket emelt magának, mint az emberiség egyik legnagyobb jöltevéje.

A beszámoló után zajosan megtapsolták az előadó professzort, aki ezután egy oltást mutatott be a hallgatóságnak. Egy oláh asszonyt fektettek fel az improvizált műtőasztalra. A szerencsétlen teremtés lábain borzalmas fekélyek éktelenkedtek. A professzor felbontott egy tubust, megcsinálta az oldatot és dr. Kanitz Henrik magántanár segítségével befecskendezte az Ehrlich esodaszerét a beteg bőre alá. Az oltás maga alig tartott egy félperceig, de valószínűleg egy egész életet szabadított meg, e rettenetes baj minden kinjától.

A kolozsvári kísérletek tehát a legszebb reményeket is felülmúlták. — Az emberiség hódolva köszönti a zseniális feltalálót, az igénytelen német tudóst, akinek a neve milliók szenvedésének könnyítését jelenti.

A „Detektiv-kapitány” ur.

Felakarta ültetni a rendőrséget.

Debrecen, augusztus 3.

A tegnapi éjjel színes eseménnyel tarkította a debreceni rendőrség meglehetősen szürke életét. Vendég érkezett a házhoz, kedves, előkelő budapesti vendég, egy „detektiv-kapitány”. Jól mulattak vele egyideig a fiúk, azonban az órák multával kiderült, hogy az idegen sohasem volt detektiv, még kevésbé kapitány, csupán ezt a módot eszelte ki arra, hogy feltolhassa magát vendégnek. A tarkásan színes történetnek az lett a vége, hogy a rendőrség fogházában aludta ki mámorát a vendég ur és a kollegák 100 korona pénzbírságra, avagy ötnapi elzárásra büntették a kedves vendéget.

A tarka történet részletei a következők:

Sipos Ferenc állítólagos petneházi földbirtokos tegnap este meglehetősen beborozott állapotban érkezett Debrecenbe, s a Fröhner-szállóban vett lakást. Itt a bejelentő lapra a következőket írta.

Dr. Sipos Ferenc m. kir. kapitány.

Az estét Sipos részben korcsmában, részben a Bikában töltötte.

Itt az orfeumban odament az inspekción rendőrtisztviselőhöz, s bemutatkozott, mint budapesti detektiv-kapitány, aki hat társával azért jött Debrecenbe, hogy a Kohn-féle zálogházi betörés ügyében nyomozzon.

A debreceni rendőrség előtt egyideig nem volt gyanus a kitűnő pesti áldetektiv, csak később találták furesának, amiönn Sipos folyton azt mondta, hogy ő „detektiv kapitány” és detektiv fogalmazó. Beszédében sokszor összeeserőlte a két rangot, noha ilyesmi nem létezik.

A gyanus, sőt kellemetlen atyafi különösen Mlle Pál rendőrkapitányának nem tetszett s ezért felvitette a bűnügyi osztályra, ahol hamarosan kiderült a turpisság.

A rendőrségen Sipos áldetektiv fogalmazó százados urat nem eresztették el, ellenben tekintettel nagyfokú részegségére, az éjszakát a fogházban töltötte. Ma délelőtt aztan elővetették a kitűnő férfiut.

Józan volt. A vallatásnál kiderült aztan, hogy sohase volt rendőrségi hivatalnok. Azt adta elő, hogy földbirtokos Petneházán. Egy görbe éjszaka végigélvezése céljából jött Debrecenbe s jókedvében mondta, hogy detektiv. Külömben nem emlékezett semmire. A rendőrség táviratozott Sipos személyazonosságának megállapítása céljából mindenfelé, de még délutánig válasz nem érkezett.

A rendőrség mindenesetre elővette ő kelmét és a közhivatali jelleg színlelése, továbbá cimbitörés miatt elkövetett kihágásért 100 korona pénzbüntetésre, esetleg 5 napi elzárásra ítélte.

A beocsini katasztrófa után.

A beocsini temetőben már megrogytak frissen hantolt sirok, a szombati rettenetes katasztrófa áldozatainak sirhalmái... A gyártelepen azonban és a bányákban újra megkezdődött a robot. Megfeszített erővel folyik itt a munka. A kazán robbanása és a gépek pusztulása folytán nyolcadfélszáz ember munkás keze tétlenségre van kárthatva ugyan, de ennek ellenére a gyár éppen annyit akar produkálni, mint a katasztrófa előtt, teljes üzemével.

Hoffmann iparfelügyelő mérnök járja a szerencsétlenség tájékát, kihallgatja a szétrobbant kazán életlen maradt egykori kezelőit, a vallomásaikról azonban mélységesen hallgat.

Hoffmann ellenzi, hogy új gőzgépeket szereljenek fel. Az ő álláspontja az, hogy nem szabad négyezer embert állandóan a halálveszedelemnek kitenni és ragaszkodik ahhoz, hogy az üzemhez szükséges erről veszélytelenebb módon szerezze meg.

A telepet villamos erőre rendezzék be. Az áramot Ujvidékről vezetnék Beocsinba. Az ut 17 kilométer hosszú s átvezet a Dunán is. Így aztán a szombatihoz hasonló katasztrófa nem eshetné több a beocsini telepen.

Noha a tartalékgépekkel dolgoznak a telepen, mégis három hétig szünet lesz, a teljes üzem szünetel addig, ha nem tovább. A bányászást folytatják ugyan addig is és nőttön nő a „márga”-hegy, a feldolgozásra azonban egyelőre gondolni se lehet, gépek híján. E közben aggódó családapák odöngenek a kámtin-korcsmák tájékán, és rettegve gondolnak rá, mikor mondják majd nekik a gyár részéről ezt a szigorú szót: — Methylene!

Akkor aztán kenyéértelen inség szakad rájuk és nyomorusággal fizethetnek meg azért a szerencsésért, hogy életben maradtak.

A kiváló bőr- és lithiumos gyógyforrás

SALVATOR

vese- és hólyagbajoknál, köszvénynél, cukorbetegségnél, vörhenynél és hurutos bántalmaknál kitűnő hatású.

Természetes vasmentes szavanyuvíz.

Kapható ásványvízkereskedésekben és gyógyszerárakban.

SCHULTES ÁGOST Bányászati, Budapest, Budapest, 8.

A marostordai botrányok.

Csendőrök a megyeházán.

— Távirati tudósítás. —

Marosvásárhely, augusztus 3.

Erődsy Sándor főispán ma csendőrökkel vonult be a közgyűlésre s a belügyminiszter távirati felhatalmazásával feloszlatta a közgyűlést.

A tegnap újból megszakított közgyűlés ma délután négy órakor vette kezdetét. Erődsy Sándor ellen az ellenzék nagy harca készült. A főispán pártja egy három tagú küldöttséget akart a főispán után küldeni, de azok a megbízást nem fogadták el.

Ekkor három százsz vállalkozott büszkén erre a szerepre. A főispán szuronyos csendőrök kíséretében megjelent a közgyűlésen.

Mikor a bizottsági tagok meglátták a csendőröket, hatalmas lármáporzott végig a termen:

— Pribék, hazaáruló, lakáj, ke-

gyenc, talpnyaló, pfuj, nem szégyeli magát!

A főispán óriási viharban foglalta el az elnöki széket.

Ekkor felállott Désy Zoltán volt államtitkár s kérte a főispánt, hogy távolítsa el a csendőröket.

Erődsy főispán mosolygó arccal előhuzott kabátja zsebéből egy táviratot:

— *Khuen-Héderváry Károly gróf mint belügyminiszter utasítást küldött, hogy a ma délutánra folytatólagosan összehívott közgyűlést saját hatáskörömben halasszam el.*

Az ellenzék méltó felháborodásában most már nem válogatta a módot, hogy adjon utálatának kifejezést.

Szidalmakkal illeték s a főispán feléköpködtek, mire Erődsy a csendőrök között kivonult a közgyűlési teremből.

Deésy Zoltán az erőszakos közgyűlés-feloszlátás miatt óvást emelt s táviratot küldtek a bizottsági tagok aláírásával Khuen-Héderváry belügyminiszterhez.

Pozsonyi bizottsági tag felszólalása után a közgyűlés utasította az alispánt, hogy rendkívüli közgyűlést hívjon egybe.

A bizottsági tagok kötelezték magukat, hogy a rendkívüli közgyűlésen mind megjelennek.

UJDONSÁGOK.

A kicserélt asszonyok.

— augusztus 3.

A megye egyik községében levő borbélyület tulajdonosa gondolt egyet: rákacsintott a segédje feleségére. A második gondolata meg a saját feleségének lett szánva; mint hogy min lenféle szerelemnek vége szokott lenni, az asszonynak kiadta az utat. A sinján lefolytatott családi zavarnak nem lett semmi különösebb eredménye, mert hiszen a mesternek a segédje is kívánczolt a szappankeverő principális szép, ifju feleségére.

Egy szó, mint száz: az elrebegett holtomiglaút átváltoztatták záros határidőre. A két férj bizva egymásba, áteserélle barátságos frizuracsinálás és borotválás közben egymás feleségét.

Meggyeztek egymással. A főnök marad az illető községben s elveszi a segédjétől elválni akaró hitvest, viszont a segéd a megye másik oldalára teszi át a cintányért: ott fogja a mester néhai feleségével borotválni a községbeli dzsentlemének és frizuráit bucsu napján a kalácszopogatókat.

Az asszonyoknak is tetszett a csere. — Olyannyira, hogy tegnap eljöttek Debrecenbe kocsin: a két nő és a két férfi. Ügyvédhez mentek. Négyük részére a két ügyvédet fogadtak s most várják, hogy őfelsége a király nevében mihamarabb elválassza a bíróság azt a házasságot, amelyet a szerencsés Figarók oly rövid időre kötöttek, mint a szappanbuborék.

— **Thaly-szoba és a Csokonai-kör erekljetára.** A városi muzeum mellett most rendezik be a néhai Thaly Kálmán által muzeumunknak hagyományozott és unokaöccsei által ajándékozott, valamint egyéb emléktárgyakból, butorokból, könyvekből, képekből, szobrokból, kéziratokból, érmekből a Thaly-szobát. Mihelyt az e célra megrendelt tartók és szekrények elkészülnek, Rákóczi iródeák-

jának szobáját azonnal megnyitják a közönség előtt. Egyidejűleg folyik a muzeummal szomszédos Csokonai-ereklyetár leltározása és rendezése. Az ereklyetár e munka miatt pár hétig még zárva lesz.

— **Államosítják a rendőrséget.** A kormány által a belügy terén megvalósítandó reformok egyikét képezi a vidéki rendőrség államosítása. E tekintetben igen könnyű munkája lesz a kormánynak és különösen a belügyminiszternek. A reformra vonatkozó tervezetet ugyanis már *Andrássy Gyula* gr., a koalíciós kormány belügyminisztere kidolgoztatta s azt némi csekély változással be is terjesztik a törvényhozás elé. Valószínűen mindjárt a nyári szünet után ankétet hív össze a belügyminiszter a tervezet végleges megvitatása végett s ekkor be is terjesztik a törvényjavaslatot a képviselőházhoz. A tervezet szerint az országban külön rendőrniszter lenne, vagy pedig országos rendőrfőnök. Magát az országot kerületekre fogják felosztani amelynek é'én egy-egy vezető áll. A mostani rendőrségi alkalmazottak legnagyobb részét átveszi az állam, egyébként azonban az egyes állások törvény által előírt megfelelő képesítéshez lesznek kötve.

— **Megváltoznak a bélyegek.** A király ez évben tölti be életének nyolcvanadik évfordulóját. A nagyjelentőségű évfordulót az egély monarchiában nagyszabású ünnepekkel teszik emlékeztetéssé, melyekből a postaintézmény is kivieszi a maga részét olyan formában, hogy a levélbélyegek külső alakjának ideiglenes megváltoztatásával fogja jelét adni hódolatának. A levélbélyegeket ugyanis olyképpen változtatják meg, hogy a kereteket megnagyobbítják és úgy az alsó, mint a felső megnagyobbított szegélye 1830, 1910. évszámokat nyomtatják. A bélyegek eladása mindaddig tart, amíg a készlet el nem fogy. A levélbélyegek minden postaküldemény díjazásképpen felhasználhatók és 1010. év végéig maradnak érvényben.

— **A vasutak és vasgyárak beszerzései.** A kereskedelmi miniszter megküldötte a kamarának a hazai állami és magánközlekedési vállalatok és az állami vasgyárak 1908. évi anyag és leltár beszerzéseire fordított kiadások kimutatását. Az érdeklődők a kamaránál betekinthetik.

— **Ehrlich szere ellen.** Berlinből táviratozzák: Orvosi körökben nagy feltűnést kelt egy berlini szaklapban megjelent cikk, melyet dr. Bredler német orvos írt. A cikk kimutatja, hogy az Ehrlich tanár szerevel beoltott betegek közül az egyik megfigyelt csoportnál tíz százalék, a másik csoportnál huszonöt százalék visszaesés volt konstataható tizenhárom héten belül.

— **Debrecen ügyszaporulata tíz év alatt.** A közigazgatás tevékenysége évről-évre szaporodik, amit akkor látunk, ha 10 évnek beiktatott ügyszerűségeit megtekintjük. Városunk közigazgatási iktató hivatalánál 1901-ben aug. 1-ig beiktattak 10,583 ügydarabot, 1902-ben 10,113-at. 1903-ban 10,998-at, 1904-ben 10,082, 1905-ben 10,044, 1906-ban 10,368, 1907-ben 11,412, 1908-ban 10,585, 1909-ben 10,963, 1910-ben 12,000 ügydarabot. A tíz év alatt az első 7 hónapban legkevesebb iktatás volt 1905-ben, legtöbb az idén úgy, hogy az idei egész évi iktatások száma valószínűleg felül lesz a 20,000-en, holott 1910-ben csak 17,438 volt.

— **Uj repülőgép.** Aradról jelentik: Vass Emil aradi mérnök Bleriot-rendszerű repülőgépet konstruált, melyet több szakértő megvizsgált és ezt a repülésre alkalmasnak találta. Vass legközelebb repülési kísérleteket fog tenni.

— **Tanító választások.** Az iparos tanonciskola felügyelő bizottsága ma délután ülést tartott, amelynek egyik tárgya volt az

állandósított rajztanítói és tanítónői állások betöltése. A rajztanítói állásra *Albert András* nagyszalontai tanítót választották meg, mint akinek a legjobb képesítése volt. Az állandó tanítónői állásokra tizenegyen pályáztak, akik közül egyhangulag *Szabó Vilma*t és *Frankovszky Margit*ot választották meg. A női kézimunka tanítására *Somossy Sándorné*t választották meg.

— **Kis hírek a városházáról.** Az önkéntes tűzoltók segélye. A debreceni önkéntes tűzoltók kéri a városi tanácsot, hogy a szokásos évi 300 korona segélyt utalja ki. *Engedély.* Liptai Gáborné engedélyt kér a városi tanácstól, hogy vénkerti telkét eladásra feldarabolhassa.

— **Osztendéből.** A világhírű belga fürdőhelyen, most hogy a játéklarangot becsukták, nagy erőfeszítéssel dolgoznak, hogy megtartsák Osztendét a nemzetközi előkelő világ üdülő helyének. Egymásután a legpazarabb hangversenyeket rendezik, s a Kur-Saal zeneigazgatósága augusztus 18-át, a király 80-ik születésnapját is arra használja fel, hogy a magyar és osztrák fürdővendégek iránt való figyelmét kimutassa. Kizárólag magyar és osztrák zeneszerzők műveiből lesz a nagy koncertteremben hangverseny, amelynek rendezésére *Hubay Jenő*t kérték fel. A műsoron a legkiválóbb magyarok szerepelnek. E diszhangversenyen *Sándor Erzsé*, az Operaház művésznője is fellép.

— **Bali Mihály kérvénye.** Fadról írják, hogy *Bali Mihály* állami hóhér kérvénnyel fordul a képviselőházhoz, amelyben szolgálataira való tekintettel fizetésjavítást kér s nyugdíjának rendezését óhajtja.

— **Csillaghullás.** Augusztus nyolcadika s tizenötödike között a természetnek egy gyönyörű tűzijátékában gyönyörködhetünk. Földünk akkor a kisebb-nagyobb fényben ragyogó, néhány pillanatig világító, majd hirtelen kialvó, ugyszólván nyom nélkül eltűnő hullócsillagok megszámlálhatatlan sokaságából álló két nevezetes raján fog keresztül haladni és pedig a Perseidák csoportján keresztül. Holdunk a raj átvonulása alkalmával a kora esti órákban tér nyugvóra s így földben éj esetén zavartalanul élvezhetjük majd a gyönyörű tűzi játékot, bámulhatjuk majd a hullók fénypompáját, amint kdesztül-kasul, látszólag minden rend nélkül világítják meg a csillagos eget.

— **Öngyilkos borleány.** Nádudvarról jelentik, hogy *Kovács Zsuzsanna* 17 éves borleány tegnap zsiros szódát ivott. Súlyos belső sérülései következtében tegnap meghalt. Tettének oka az, hogy a fiatal leány megunta az életét a pálya miatt, amelyet magának választott. Az ügyészség a temetési engedélyt megadta.

— **Arany Bika Mulató.** Rendkívül nagy sikere van az *Arany Bika Mulató* új programjának, melyet zsufolt ház tapsol végig minden este. Keleti Juliska csillogó művészettel, elragadó pajkossággal előadott dalainak van különösen óriási sikere. *The Millets* Angelus világhírű ének-quartett minden várakozást felülmúlt. Gyönyörű hangjuk óriási hatást kelt. *Sisters Lilians*, *Kovács Andor*, *Virág Saci*, *Les 4 Floridas* és a többi számok esténként nagy tetszés mellett lépnek fel.

— **A tájtékpipás cigánygyerek.** Élénk feltűnést keltett délután a szent Anna-uteán egy cigánygyerek, akinek a szájában hosszuszáru tájtékpipa lógott. A sarki rendőr kérdőre vonta a kis füstöt a pipa eredete felől, amikor is kisült, hogy a gyermek lopott jószággal kelt feltűnést. — A kis cigányt, aki a híres *Berki-család* egyik nagyreményű sarja, elkísérték a pipa gazdájához, aki megbocsátott a kis bűnösnek.

— **Az új csapatkórház átvétele.** A katonai vegyes bizottság tegnap délelőtt ülést tartott a városházán. A bizottság az új csa-

patkórház átvétele ügyében tárgyalta, azonban eredményre nem vezettek. Az új csapatkórháznál ugyanis még némely hiányok vannak, melyeket pótolni kell. Így a csapatkórházat aug. 1-én fogják átvenni.

— **Egy revolver története.** A Petőfiterén állomásozó rendőr tegnap egy hatlövetű revolvért nyújtott át az ügyeletes fogalmazónak. A gyilkoló számszám *Sz. A. Késes-utcai* hentesé volt, aki drámai jelenetet akart véghezvinni a fegyverrel. *Sz. A.* rossz viszonyban van feleségével, s neki szánta azt a hat golyót, ami a revolverben volt. Szerencsére megakadályozták tettében, s a revolver most a rendőrséghez várja a további sorsát.

— **Feltört éléskamra.** Vakmerő betörést követett el a napokban az egyik éjszaka *Hajduböszörményben*. Ismeretlen tettesek behatoltak *Raab Péter* földmives kamrájába és onnan 50 korona értékű sertésneműt loptak el. A tolvajok feltörték a kamara zárát és úgy jutottak zsákmányukhoz. Az ügyészség a vizsgálatot megindította, de eddig eredményre nem vezetett.

— **A felpofozott alibi.** Nyiregyházáról jelentik: *Ifj. Kállay András* nagyhalászi földbirtokosról *Jób László* nyiregyházai nyomdatulajdonos egy nagyobb társaságban sértő szavakkal nyilatkozott. *Kállay* ezt megtudta és boszut forralt. A napokban vasuton jött Nyiregyháza felé. Ugyanezen a vonaton utazott *Csatkay Géza* városi hivatalnok, aki feltűnően hasonlít *Jób László*hoz. Alig, hogy *Kállay Csatkayt* meglátta, nekiment és felpofozta. Mire *Csatkay* a hirtelen támadás fölötti meglepetéstől magához térhetett, *Kállay* már leszállt a vonatról és eltűnt. Ez eset óta *Kállay* mindenfelé hangoztatta, hogy *Jóbot* megpofozta, míg végre *Jób* egy újság nyiltevében kijelentette, hogy őt *Kállay* sohasem bántotta. — Ebből a közleményből tudta meg *Csatkay*, hogy ki volt ismeretlen támadója és sietett is *Kállay* András dr. *Fráter Ernő* ügyvéd és *Ferenczy Ferenc* vármegyei aljegyző útján provokáltatni. Az érdekes eseten jól mulatnak most Nyiregyházán.

— **Tolvaj fürdőszolga.** Nyiregyházáról jelentik: *Tabi János* Wassermann Sándor sóstói fürdőjében volt alkalmazásban. Néhány héttel ezelőtt megszökött gazdája több száz koronájával. Azóta egyik városból a másikba utazott, de megbánta tettét, jelentkezett a rendőrségen, kérve letartóztatását. Személyazonosságát igazolni nem tudta és egyik város rendőrsége sem akarta letartóztatni. Végre is tegnap Nyiregyházára ment ahol ismerték és jelentkezett a csendőrségen. *Wassermann* kijelentette, hogy nem kívánja *Tabi* megbüntetését.

— **A megszámozott autók.** Az autókrol szóló belügyminiszteri rendlet szerint a vidéki autókrol is meg kell számozni. Ezenkívül az autókrol soffitjeit rendőri vizsgálat alá vetik, hogy megfelelnek e teljesen a sok veszéllyel járó munkának. Tegnap volt az első soffit próbatelje, amikor a *Domahidy Elemér* főispán D. 1. számú autóbiljének soffitje tette meg a próbatelje. A rendőrség részéről *Ifj. Ozory István* rendőrkapitány vett részt a próbateljen.

— **Eltűnt gyermek.** *Kóródi István*né *Apaffy-utcai* lakos jelentette tegnap a rendőrségen, hogy tíz éves *István* nevű gyermeke hazulról eltűnt. A rendőrség keresi a gyermeket.

— **A budapesti tőzsde esti zárata.** A budapesti tőzsde esti zárataról budapesti tudósítónk jelentése a következő:

Buzakinálat és vételkedv mérsékelt. Szilárd irányzat mellett 14,000 métermázsa került forgalomba 5-10 fillérrel drágább áron. Egyéb gabonaneműek közül tengeri 5 fillérrel drágább, a többi változatlan. Idő: meleg. A gabonaárak következők: Buza októberre 9.70, májusra 9.78. Rozs októberre 7.10. Zab októberre 7.20. Tengeri júliusra 5.80, augusztusra 0-, új tengeri májusra 5.88. Repce augusztusra 12.66.

— Nyári bál 24 óráig. Ki táncol nyáron? ebben a rettenetes melegben? A jó szegedi szabók táncolnak. És a derék szegedi szabók, ha egyszer mulatnak, akkor igazán mulatnak. Tanúsága ennek az a meghívó, amit kibocsátottak:

NYÁRI BÁL.
Kezdeteste 8 órakor.
Vége: másnap este 8 órakor.
Elég szép rekord ebben a melegben!

— Sürgöny! Van szerencsénk a nagyérdemű közönséget tisztelettel meghívni a külföldről hazaérkezett, 8 tagból álló elsőrendű magyar 4 férfi és 4 női tagból álló Tambura, Zene- és Daltársulat Jerabieza János karmester vezetése alatt tartandó hangversenyére, mely ma és a következő napokon a Budapest-kávéházban (Hunyady-utca 17-19) játszik. Ezen társulat Európa legnagyobb városaiban a legnagyobb elismerésben részesült. A n. é. közönség b. párt fogásáért esedezik a Társulat. Igazgató Horváth József. Belépti-díj nincs. Kezdeteste fél 9 órakor.

— Uj találmány! Cséplésre kiválóan alkalmas az új szabadalmazott Bárany-féle zsákbekötő készülék. Kezelése gyors. Magától való kinyitása teljesen kizárva. Ára — mivel évtizedekig eltart, sokkal olcsóbb mint a zsinag. A zsákot megkíméli a késsel való kivágástól. Kapható minden vasüzletben és gyárunkban Első Magyar szabadalmazott Zsák-bekötő-készülék-Gyár R. T. Debrecen, Piac-u. 66.

— Butorok mindenféle fa- és kárpi-tozott kivételileg Killer Ede és kir. udvari szállító butorgyáros, Piac-utca 68. sz. alatti nagy butortelepén legjutányosabb árban kaphatók.

TÁVIRATOK.

Katonatisztek fizetése és nyugdíja.

Budapest, augusztus 3. A katonatisztek fizetés- és nyugdíjrendezése dolgában a tervezetek teljesen készen vannak. Az erről szóló magyar és osztrák királyi és császári kézirat augusztus 18-án jelenik meg.

Lesseps gróf balesete.

Rennes, augusztus 3. A rennes-i aerodromban tegnap katasztrófa érte Lesseps grófot, a kitűnő aviatikust. Mintegy kétszáz méter magasban szállott, mikor motorja hirtelen felmondta a szolgálatot. A aeroplán süllyedni kezdett és a földhöz vágódott. A gép teljesen összetört, a gróf súlyosan megsérült a lábszáran úgy, hogy szanatóriumba kellett szállatani.

Sikkasztás a nyiregyházi városi adópénztárban.

Nyiregyháza, augusztus 3. A városi adóhivatalban most rovanésolnak. Nagy pénzhányt találtak. Olyan előírt adótételekre is akadnak, amelyeket kétszer hajtottak be. Balla Jenő tanácsnok, a polgármester és a főszámvevő ellen megindították a vizsgálatot.

OLCSÓ IRÓGÉPEK!

Minden rendszerűek, kitűnő állapotban, jótállással adatnak el.

„MERCUR“

összes rendszerű írógépek műszaki vállalat ógnél. Speciális javító műhely!

ADLER

elsőrangú gyártmány, teljesen látható írásu és legnagyobb átütő képességű

IRÓGÉP

kizárólagos képviselő: Debrecen és Hajdumegyére.

Kellékek

valamennyi rendszerű író, és sokszorosító gépekhez!

COPYING OFFYCE! gépiró, másoló és sokszorosító iroda. Telefon 5-40.

Debrecen Arany János-u. 2.

Bejárat a II-ik kapun.

REGÉNY

A régi jó világból.

(Folytatás)

De az öreg szó nélkül hagyta a köszöntést. Háttal Kupeczhez, a fiatal Pozsárt dicséreti, hogy ugyancsak helyre legény. Ugy belemlyeszti a csoro-zlyát a földbe, hogy csak a töve látszik.

— Tán haragszik reám, Galambos bácsi? Pedig kár volna azt tennie, mikor az egész csak tréfa volt, — kezdi újra Kupecz Mihály nyájas, békéltető hangon, bár nehezebbre esik, hogy az öreg őt figyelembe nem veszi.

De Galambos még mindig nem hallotta az ő szavait, hanem egyre dicséri, magasztalja a legény munkáját, hogy ő sokat látott már szántani, de olyan rendet, mint aminőket Gergely szánt, ugyan nem látott.

— És ha valamire szüksége találna lenni, csak jöjjön hozzám. Még adósa vagyok! — kiáltá Kupecz és felindulásában olyat ütött fokosával a ló lágyékára, hogy az magasra felszókkent.

— Ne félj Kupecz! Jól tudom, hogy adósom vagy és nem hagyom rajtad veszni a tartozást! — kiáltá most mégis feleletképpen az öreg és botjával fenyegetőleg suhintgatott utána; de mit Kupecz nem látott, mert munkájába került, hogy megbokrosodott lovát féken tartsa.

— Mindennek az a Pozsár József az oka! Mindez nem történik, ha ő tegnap a két ökröt kezem alól el nem csapja, — gondolja magában Kupecz, amint sebes vágatva folytatja útját és még mélyebben vette magát a harag Pozsár József ellen.

IV.

Magda asszony tudta, hogy férje csak a három órányira fekvő cserk, pusztára ment, és bizton hitte, hogy estig vissza lesz ismét. Kedvenc ételével várta tehát vacsorára: turós csuszás pörccel és általában mindent úgy intézett el, hogy emléke se maradjon fenn a tegnapi szomorú napnak, hanem az estét békés esztétéssel töltsék el, amire ő nagyon vágyódott.

(Folyt. köv.)

970-1910. v. k. szám.

Arverési hirdetmény.

A debreceni kir. bíróságának V. 3703/4. 593/3. - 1910. számú végzése folytán közhírré tétetik, miszerint Udvardy György részére, — Jakostól 170 kor. + 40 kor. + 50 kor. tőke, ennek 1910 évi április hó 1. napjától számítandó 5% kamatai és az eddig összesen 266 korona 68 fillér perköltség erejéig, 1910. évi május hó 4-én bíróság lefoglalt és 814 korona — fillérre becsült épületfa és gazdasági felszerelésekből álló ingóságok 1910. évi augusztus hó 5-én, délután 3 órakor kezdetét veendő és Elep pusztán, Kl in Mörice tanya, megtartandó nyilvános bírói árverésen a legtöbbet ígérőnek azonnali készpénzfizetés mellett, szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Az árverés az összes kielégítésre jogosított végrehajtók javára elrendelendő.

Debrecen, 1910. évi június hó 29-én.

Oláh,
bírói kiküldött.

Legolcsóbb kenyérbeszerzési forrás

az Első Debreceni

Kenyérgyár.

Gyártelep:

Széchenyi-u. 49.

Főelárusítóhely:

Simonffy-utca (Városi bérház.)

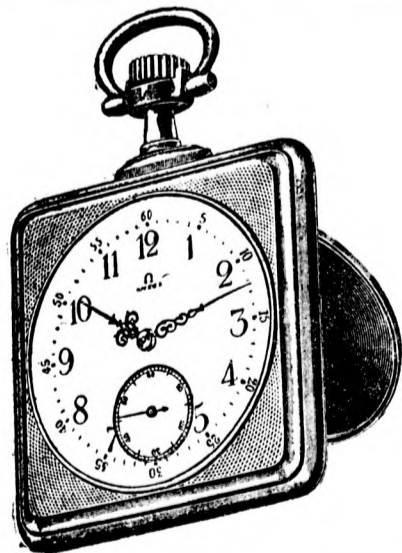
Fiókok:

I. Szentanna-u. 60.

II. Bocskay-1. (Cegléd-ház)

III. Bethlen-utca 29. (Gyarmathy-ház.)

Jtt az ideje
annak,

hogy a
„DEBRECEN“-ben
hirdessen.

Őszi trágyázás! Valódi **Óvakodjunk a hamisításoktól!** védjegyü

THOMASSALAK
a legjobb és legolcsóbb foszforsavas műtrágya!

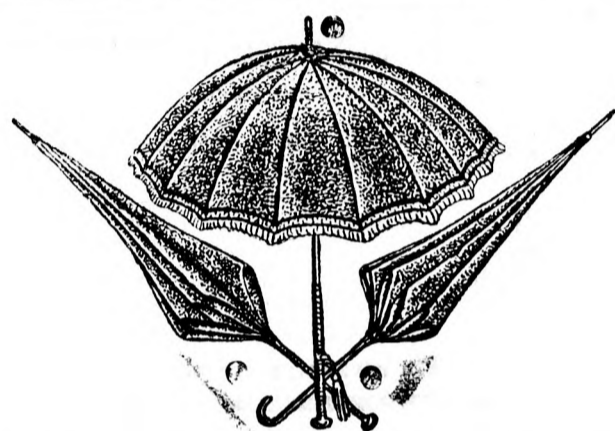
Osak akkor valódi, ha ilyen zsákban van és eredeti ólomzár van rajta:

Osak akkor valódi, ha ilyen zsákban van és eredeti ólomzár van rajta:

Minden zsák tartalom jelzéssel van ellátva.

KALMÁR VILMOS a Thomasphosphatfabriken, Berlin vezérképviselője
BUDAPEST, VI., Andrassy-ut 49.

Ön rendel esernyőt, napernyőt és nem gondol arra, hogy esellel drágán fizet.

Ha akar magának hasznót hajtani, forduljon hozzám bizalommal, mielőtt szükségletét fedezi.

Nem fizet el hiábavaló összeget — jó munkát — jó árut kap olesón ha felkeresi cégemet.

WIENER HERMANN esernyő- és napernyő készítő
DEBRECZEN, Sas utca 3.

TRIUMPH-TÜZHELY. Aldás — minden konyhában.

TRIUMPH takaréktüzhelygyár
GOLDSCHMIDT S. és fia,
WELS (Felső-Ausztria.)
Árjegyzék ingyen és bérmentve.

MEGINDUL
MEGINDUL
MEGINDUL
E napokban megindul!
a „KORONA”
Gőzkenyérgyár

Ajánlom a legjobb kivitelben és legolcsóbb árakon

- Összes galvanikus elemeket
- Osengöket a legjobb minőségben
- Telefonok mindenféle kapcsolásra
- Vilámhárlóanyag
- Orvosi készülékek, mérőszk.
- Motorok, Dynamó gépek
- Zseblámpák pillanatvilágításra
- Mindenféle anyag, felszereléshez

Kerjen árjegyzéket.

FÖLDVARI L.

debreczeni első elektrotechnikai gyár
és villamosszerelési vállalat

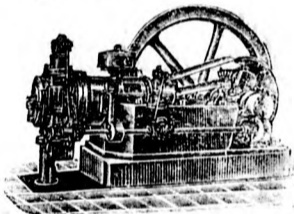
Piac-utca. (Ideiglenes barak.)
Telefon 168. Telefon 168.

Akinek

rheomája, ischiassa, köszvénye, idegbaja van, annak szivesen adok ingyen felvilágosítást arról, hogy hogyan szabadultam meg ezen bántalmaktól.

BAYER KÁROLY.
Illertissen (Bayer.)

Drezdai Motorgyár részv.-társ.
Németország egyik legrégebbi és legnagyobb motorgyára.

Szállit szakkörökben elismert legjobb gyártmányu Benzin-, Nyersolaj-, Gáz-, Petroleum-
motorokat és lokomobilokat
— valamint szivógázmotorokat. —

MEGLEPŐ UJDONSÁG!
egyetemes Generatorunkkal a tényleges lóerő óránként csak kb. 1 fillérbe kerül.

Vezérképviselet:

Gellért Ignác és Tarsa
Budapest, Teréz-körút 41. Telefon 12—91.
Legmesebbmenő jótállás. Kedvező fizetési feltételek.

Bihari Karolyné Utóda

„Bizalom” temetkezési intézete
Kistemplombazár

Pontos kiszolgálás. Olosó árak.

Ajánlja a nagyérdemű közönségnek dusan felszerelt ére- és fakoporsó mindennemű szemfedő, sirkoszoru és szallagok raktárát a legjutányosabb árak mellett. Tisztelettel

Bihari Karolyné utóda.

Pontos kiszolgálás. Olosó árak.

APRÓ HIRDETÉSEK.

10 szócig 40 fillér, azontul minden szó 4 fillér; a legkisebb hirdetés 40 fillér.

Ajánlat.

Fix fizetés és magas jutalék mellett alkalmazunk vidéki ügynököket, sorsjegyek részletfizetésre való eladásához. Havonként elérhető jövedelem 300-400 korona. HECHT BANKHÁZ RÉSZVENYTÁRSASÁG BUDAPEST, IV., Ferenciek-tere.

Kereslet.

Kosztot és lakást keres 19 éves róm. kath. tanuló augusztus végétől 4 havi időre. Ajánlatok e lap kiadóhivatalába kéretnek.

Női fodrászüzletben, Simonffy-utca 5. szám (tejpiac) tanulóleányok fölvetetnek. — Kihullott és levágott hajak megvétetnek.

Elsőrangú

száraz vályog

kapható

Külsővásárter 10. sz. alatt és
Lindenfeld Jenő

fűszernagykereskedésében Városház-utca
2. szám. Pénzügyi épület.

Nyári alkalmi vásár**Kretonok**

elsőrendű minőség most 31 kr.

Selyemfényű ruhavászon,
minden sz'ben most 39 kr.

Valódi francia Delin
a legjobb minőség most 57 kr.

Ibolya nyersselyem
rubákra és bluzokra most 110 kr.

Csipke szövetek
tüll és guipure minőségben most 65 kr.

Madeira batisztok
gyönyörű szép mintákban most 55 krtól

Ujdonságok igen nagy és izléses választékban.

Bosznay J. és Társa

divatáruházában

DEBRECZEN, Kossuth-u. 5.

Ne pazaroljon

sok időt, ha olcsón és jól akar vásárolni valamit. A helyett, hogy kereséssel töltené idejét, hirdessen a „DEBRECEN“ apró-hirdetési között és özönével kapja a legjobb ajánlatokat.

! Új gyógyító módok !

DR. RÁCZ ÖDÖN gyógyintézete NAGYVARADON.
Szilágyi Dezső-u. 7.

Gyógyfürdők, villanyozók, belégzési kamarak, vizkurák. Asthma, tüdőbajok, álmatlanság, vérszegénység, idegesség, rheuma, hülés, köszvény, női bajok, szív, gyomor, bélbajok ellen.

20 szoba olcsó penzióval. Nagy portmentes kert, bentlakó orvos.

➔ Kívánatra prospektus. ➔

Törlesztéses kölcsönöket

földbirtokra és **bérházakra** legelőnyösebb feltételek mellett
➔ engedélyez az ➔

Általános Forgalmi Bank Részv.-társ.
DEBRECEN, (Piac-u. 68.)